

Paweł Maciak

Ks. Eugeniusz Władysław Chomrański (1886-1958)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 21/3-4, 237-245

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dla żeńskich instytutów zakonnych, które swoje wewnętrzne prawo musiały dostosować do przepisów kodeksowych.

Bibliografia ks. W. Szmyda

1. Rec.: Dominicus M. Prümmer, *Manuale theologiae moralis sec. principia s. Thomae Aqu. in usum scholarum*, Friburgii Br. 1915, tom 1—3. — Przegł. Powsz. 129 (1916) 280—285.
2. *Prawo zakonne. Przepisy Kodeksu Prawa Kanonicznego*, tłum. ks. Jan Roth SJ i ks. Wojciech Szmyd SJ, Kraków 1918, Wydawnictwo Towarzystwa Jezusowego 16° ss. 172+III.
3. *Visitatio canonica*, Cracoviae 1920, Curia Ep. Cr. fol. ss. 10.
4. *Zarys prawa małżeńskiego*, Kraków 1920, Kuria Biskupia 8° ss. 19.
5. *Na czas jubileuszu w Rzymie*, Nasze Wiadomości 7 (1923—1925) 258—261.
6. *Prawna forma, jakiej się wymaga do ważnego zawarcia małżeństwa*, Wiadomości Pasterskie (dodatek do Miesięcznika Katolickiego) 2 (1925) nr 11 1—3.
7. *Kiedy małżeństwo można ważnie zawrzeć wobec dwóch świadków zwykłych*, Wiadomości Pasterskie 3 (1926) nr 7 2—3.
8. *Władza dyspensowania od przeszkód małżeńskich*, Wiadomości Pasterskie 3 (1926) nr 12 1—3.
9. *Praktyczny podręcznik prawa małżeńskiego*, Kraków 1929, Wydawnictwo Księży Jezuitów 16° ss. 252+II.
Rec.: Ks. Jan Korzonkiewicz, *Głos Narodu* 36 (1929) nr 41 3; X. A. P., *Gazeta Kościelna* 36 (1929) 80—81; *Wiad. Diec. Lubelskie* 11 (1929) 127; Ks. Jan Urban, *Przegł. Powsz.* 181 (1929) 383—384; Ks. Stefan Biskupski, *Aten. Kapł.* 25 (1930) 295—296.
10. *Kary kościelne*, Kraków 1929, Wydawnictwo Księży Jezuitów 16° ss. 190+II.
Rec.: X. A. P., *Gazeta Kościelna* 36 (1929) 378.
11. *Odpusty*, Kraków 1930, Wydawnictwo Księży Jezuitów 16° ss. 357.
Rec.: E. Chomrański, *Przegł. Powsz.* 188 (1930) 366; X. A. P., *Gazeta Kościelna* 37 (1930) 506.
12. *Odpust*, *Głosy Katolickie* 370 (1931) ss. 32.
(W Archiwum Południowej Prowincji Towarzystwa Jezusowego w Krakowie znajduje się liczący 646 stron maszynopis wykładów z teologii moralnej).

Paweł Maciak SJ

KS. EUGENIUSZ WŁADYSŁAW CHOMRAŃSKI (1886—1958)

W bardzo licznym gronie uczniów zarówno świeckich jak i duchownych ks. E. Chomrański znany jest bardziej jako filozof-etyk. Natomiast znacznie mniej wiadomo o nim jako o kanonistce. Pomijając wykształcenie prawnicze, które otrzymał, także znaczna część jego dzia-

łałości praktycznej, dydaktycznej i pisarskiej posiadała istotny związek z prawem kanonicznym. Dlatego też zasługuje na uwagę dorobek pisarski ks. E. Chomrańskiego, a sama jego postać na krótki szkic biograficzny.

Syn Szymona Eugeniusza Mieczysława i Ewy z domu Stelmach urodził się 12 września 1886 r. w Jaśle¹. Ochrzczony został 23 października tego samego roku w miejscowym kościele parafialnym. Po ukończeniu szkoły powszechnej pierwsze dwie klasy gimnazjum ukończył w Tarnopolu (1897—1899), następne zaś we Lwowie w gimnazjum Franciszka Józefa (1899—1904), gdzie w dniu 4 lipca 1904 r. otrzymał świadectwo dojrzałości.

W latach 1904—1908 był studentem Wydziału Prawa i Umiejętności Politycznych na Uniwersytecie we Lwowie. Uczestniczył w seminarium z prawa kościelnego, które prowadził prof. Władysław Abraham. Pod jego kierunkiem w roku akademickim 1906/1907 napisał rozprawę pt. *O zawarciu związku małżeńskiego na podstawie prawa partykularnego polskiego*, a w roku 1907/1908 *Ustawodawstwo Kościoła polskiego i praktyka sądów duchownych w sprawach małżeńskich do roku 1577*. Druga praca przedstawiona została przez prof. Abrahama do nagrody rządowej. Przez cztery semestry (1908—1910) uczęszczał ponadto na Wydział Filozofii na tym samym Uniwersytecie. Dyplom doktorski „sub auspiciis imperatoris”, który otrzymał „in universo iure”, wystawiony został 2 lipca 1910 r. Przez jeden rok (1911) pracował jako praktykant konceptowy w Namiestnictwie we Lwowie.

22 stycznia 1912 r. wstępuje do zakonu Towarzystwa Jezusowego. Dwuletni nowicjat odbywa pod kierunkiem ks. Michała Barglewskiego w Starej Wsi (woj. krośnieńskie). 23 stycznia 1914 r. składa pierwsze śluby zakonne w Krakowie na ręce ks. Jana Rotha — znanego kanonisty — wówczas rektora krakowskiego kolegium jezuitów.

Od lutego 1914 r. do czerwca 1915 r. przez trzy semestry kontynuował studia z zakresu filozofii na zakonnym wydziale w Krakowie. Studia teologiczne rozpoczął w Dziedzicach w 1915 r. Przebywał tam do połowy 1918 r. Tam też 10 czerwca 1918 r. zdał egzamin z zakresu teologii dogmatycznej. Wskutek działań wojennych zakonny wydział teologiczny w Dziedzicach został przeniesiony w 1918 r. do Starej Wsi, dokąd udał się również ks. E. Chomrański, by tu kontynuować czwarty rok studiów teologicznych. 6 czerwca 1919 r. zdał pozytywnie końcowy egzamin „ex universa philosophia et theologia” (w zakonie tzw. egzamin „ad gradum”), otrzymując tym samym stopień doktorski z zakresu filozofii i teologii. Przez rok studiował jeszcze prawo kanoniczne na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie (1921—1922).

Święcenia kapłańskie otrzymał w Krakowie 5 maja 1918 r. Zgodnie

¹ Szkic biograficzny opracowano na podstawie dokumentów i katalogów zakonnych znajdujących się w Archiwum Południowej Prowincji Tow. Jezusowego w Krakowie. Datę dzienną urodzin podano wg metryki, inne dokumenty wskazują na 13 września.

z konstytucjami zakonu odbył w Dziedzicach pod kierunkiem ks. Romualda Kudasiewicza tzw. „trzecią probację” (1919—1920). Uroczystą profesję zakonną złożył w Krakowie 2 lutego 1930 r. W latach 1940—1942 przeszedł ciężką chorobę, musiał się również poddać operacji stawu biodrowego. Zmarł prawie nagle 15 grudnia 1958 r. w Krakowie.

Działalność ks. E. Chomrańskiego związana była z Krakowem, rozwijała się zaś zasadniczo w dziedzinie duszpasterskiej, kurialno-administracyjnej, dydaktycznej i pisarskiej.

1. W środowisku krakowskim ks. E. Chomrański cieszył się opinią znanego i dobrego spowiednika. W różnych miejscowościach kraju stonunkowo często prowadził trzydniówki i rekolekcje dla młodzieży i starszych wiernych. Pracował nad nawracaniem Żydów i kilkudziesięciu z nich pozyskał dla Kościoła katolickiego. Być może, że ta dziedzina apostołstwa posiadała związek z jego semickim pochodzeniem ze strony ojca. W latach 1926—1935 pełnił funkcję kapelana Kliniki Chirurgicznej Akademii Medycznej w Krakowie. W klasztorze SS. Benedyktynek w Staniątkach był spowiednikiem nadzwyczajnym, od 1948 r. w Instytucie Córek Bożej Miłości w Krakowie w każdą niedzielę odprawiał Mszę św. i wygłaszał odpowiednie nauki dla uczącej się tam młodzieży, dla sióstr zakonnych zaś w pewnych odstępach czasu wygłaszał konferencje. W latach 1942—1946 był także moderatorem Sodalicji Mariańskiej PP. Urzędniczek.

2. Innym terenem działalności ks. E. Chomrańskiego była krakowska Kuria Metropolitalna. Tutaj praktycznie mógł w pełni wykorzystać swe przygotowanie prawnicze. W latach 1928—1942 pełnił urząd obrońcy węzła małżeńskiego przy sądzie biskupim pierwszej i drugiej instancji. Sędzią prosynodalnym został mianowany 14 listopada 1942 r. i funkcję tę sprawował do 1957 r. Oprócz tego 27 listopada 1942 r. został mianowany członkiem Metropolitalnej Komisji Egzaminacyjnej dla kapłanów zdających egzamin jurysdykcyjny i egzamin upoważniający do głoszenia kazań. Od 15 grudnia 1951 r. był również diecezjalnym cenzorem książek (funkcję tę pełnił także w zakonie), a w latach 1937—1938 biskupim wizytatorem prywatnego gimnazjum SS. Benedyktynek w Staniątkach. Do tej kategorii zajęć pełnionych już w zakonie zaliczyć można urząd dziekana zakonnego wydziału filozoficznego (1934—1939) i urząd prefekta biblioteki (1925—1926).

3. Najbardziej znaną dziedziną działalności ks. E. Chomrańskiego była praca profesorska. Wyjąwszy lata ostatniej wojny i roczny pobyt w Rzymie pracę tę kontynuował od 1920 r. aż do samej śmierci. Jako profesor związany był przede wszystkim z zakonnym wydziałem filozoficznym. W latach 1920—1921 wykładał psychologię racjonalną i doświadczalną w Nowym Sączu. Od 1926 r. był profesorem etyki w Krakowie. Przedmiot ten wykładał w sumie 25 lat i chyba dlatego wśród uczniów znany jest bardziej jako profesor filozofii. Wykładał ponadto pedagogikę (1932—1939) i socjologię (1929—1939, 1948—1949). Wykłady z etyki prowadził również na Uniwersyteckiej Szkole Pielęgniarek w Krako-

wie (1929—1939, 1948—1949) i na Wyższym Kursie dla Katechetek (1928—1929, 1932—1933). Na zakonnym wydziale teologicznym, który wówczas mieścił się w Krakowie, w latach 1922—1926 oraz 1948—1952 wykładał prawo kanoniczne. Rok (1924—1925) prowadził zajęcia z wprowadzenia do Starego Testamentu. Przez szereg lat dla studentów teologii i kapłanów krakowskich domów jezuickich prowadził tzw. „casus conscientiae”, który zawsze opracowywał na piśmie. Warto tutaj jeszcze odnotować, że pracę dydaktyczną na poziomie uniwersyteckim potrafił łączyć z nauczaniem katechizmu młodzieży i dzieci.

4. Zamieszczone niżej zestawienie przedstawia pisarski dorobek ks. E. Chomrańskiego, do którego udało się dotrzeć. Biorąc pod uwagę ilość i czasochłonność zajęć, które wykonywał i o których była mowa, przyznać trzeba, że jest to dorobek stosunkowo duży, chociaż w zasadniczej swej części nie ma on charakteru ściśle naukowego. Zasluguje on jednak na uwagę z innych względów. Praca duszpasterska, dydaktyczna i praca w sądzie biskupim były dla Autora świętą okazją w zdobyciu bogatego doświadczenia. Dzięki niemu znał dobrze konkretne sprawy, problemy i wątpliwości wielu ludzi. Posiadając gruntowne wykształcenie filozoficzne, teologiczne i prawnicze był w stanie spieszyć tym ludziom z pomocą i radą. Czynił to także za pomocą pióra. Odbiorcą jego artykułów byli w przeważającej części ludzie prości o przeciętnym poziomie wykształcenia. Stąd artykuły te pisane były językiem prostym i bardzo komunikatywnym, często posiadają one formę dialogu toczącego się w pociągu lub z okazji różnych uroczystości rodzinnych. Ktoś z obecnych wysuwa trudność, wątpliwość; wówczas pojawia się ksiądz lub kleryk, który we właściwym świetle przedstawia problem. W tym księdzu lub kleryku rozpoznajemy Autora, który doskonale zna teologię i prawo kanoniczne, przede wszystkim zna człowieka, jego wątpliwości, pytania i problemy. Rozwiązując je uczy zarazem o wielu sprawach. Warto jeszcze odnotować, że pokażna część artykułów ks. E. Chomrańskiego poświęcona jest etyczno-prawnym zagadnieniom małżeństwa i rodziny.

Bibliografia prac ks. E. W. Chomrańskiego

Uwaga: Bibliografia nie podaje „Odpowiedzi redakcji” i krótkich notek bibliograficznych w rubryce „Co czytać?” zamieszczanych w czasopiśmie *Wiara i Życie*, których autorem w wielu wypadkach był ks. E. Ch.

Skróty czasopism używane w bibliografii:

- PP — Przegląd Powszechny
- PSJ — Posłaniec Serca Jezusowego
- SM — Sodalis Marianus
- SMn — Sodalis Marianus, seria nowa, (Londyn)

TP — Tygodnik Powszechny

WZ — Wiara i Życie

1914

1. Rec.: Ks. Ignacy Grabowski, *Prawne środki w procesie kanonicznym*, Lwów 1913. — PP 122 (1914) 271—276.
2. Rec.: *Institutiones iuris ecclesiastici, quas in usum scholarum scripsit Josephus Laurentius S. J.* Friburgi Br. B. 1914. — PP 122 (1914) 446.

1923

3. Rec.: Edward Grabowski, *Ubezpieczenia społeczne w państwach współczesnych*. Wyd. 22 przerobione i uzupełnione, Warszawa. — PP 157 (1923) 286—287.

1924

4. Rec.: Jan Danysz, *Geneza energii psychicznej. Zarys filozofii biologicznej*, Lwów—Warszawa 1923. — PP 162 (1924) 259—263.

1925

5. Rec.: Engelbert Krebs, *Die Kirche und das neue Europa. Sechs Vorträge für gläubige und suchende Menschen*, Freiburg im Breisgau 1924. — PP 167 (1925) 148—149.

1928

6. Rec.: Paweł Gantkowski, *Medycyna pastoralna*, Poznań 1927. — PP 177 (1928) 105—107.

1930

7. Rec.: Karol Frenkel, *O pojęciu moralności*, Kraków 1927. — PP 188 (1930) 110—111.
8. Rec.: Ks. Stanisław Narajewski, *Odczyty z zakresu etyki ogólnej*, Lwów 1929. — PP 188 (1930) 111.
9. Rec.: Ks. Józef Lubelski, *Etyka katolicka. Podręcznik dla szkół średnich*, Tarnów 1930³. — PP 188 (1930) 111—112.
10. Rec.: Ks. Jan Szymeczko, *Etyka katolicka*, Kraków 1930. — PP 188 (1930) 112—113.
11. Rec.: A. Stöckl i J. Weingärtner, *Historia filozofii w zarysie*, Kraków 1930³. — PP 188 (1930) 359—360.
12. Rec.: Ks. Jan Ciemniowski, *Etyka katolicka. Podręcznik dla szkół średnich*, Lwów—Warszawa 1930. — PP 188 (1930) 360—361.
13. Rec.: Ks. Wojciech Szmyd T. J., *Odpusty*, Kraków 1930. — PP 188 (1930) 366.
14. Rec.: Ks. H. Spalding T. J., *Etyka w zawodzie pielęgniarki*, Poznań. — PP 190 (1930) 238—239.

1932

15. Rec.: Benedictus Henricus Merkelbach O. P., *Summa theologiae moralis*, Paris, 1 i 2 tom. — PP 196 (1932) 367—368.
16. Rec.: Ks. Józef Lubelski, *Dogmatyka katolicka. Podręcznik szkolny*, Kraków 1932. — PP 196 (1932) 371—372.

1933

17. Rec.: Czesław Lechicki, *W walce z demoralizacją, Miejsce Piastowe 1932 i 1933*, 2 tomy. — PP 199 (1933) 318—320.
18. Rec.: Jan Sobolew, *Karamie wychowawcze jako oddziaływanie na duszę w okresie chłopięcym*, Wilno 1933. — PP 200 (1933) 562—565.

1934

19. Rec.: Benedictus Henricus Merkelbach O. P., *Summa theologiae moralis*, Paris 1933, 3 tom. — PP 202 (1934) 120.
20. *Zagadnienie koedukacji*, WŻ 14 (1934) 321—326.
21. *Jeszcze o koedukacji*, WŻ 14 (1934) 351—357.

1935

22. *Powrót do podstawowych idei etyki tomistycznej ratunkiem we współczesnym kryzysie życia społecznego*. Referat wygłoszony na Międzynarodowym Kongresie Filozofii Tomistycznej w Poznaniu w 1934 r., Księga Pamiątkowa, Gniezno 1935, 1—20.
23. Rec.: Piotr Kardynał Gaspari, *Katechizm katolicki*, Poznań. — PP 207 (1935) 193—197.
24. Rec.: Ks. Stanisław Łukomski, *Konkordat zawarty pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską*, Łomża 1934. — PP 207 (1935) 202—203.

1938

25. *Czy Kościół święci broń?*, WŻ 18 (1938) 108—113.
26. *Przeszkody do małżeństwa wynikające z powinowactwa* SM 37 (1938) 255—256.
27. *Czy Rzym unieważnia małżeństwa?*, WŻ 18 (1938) 176—177.

1939

28. (Wspólnie z Ks. Wł. Wichrem), *Etyka. Podręcznik religii rzymsko-katolickiej dla II klasy liceum ogólnokształcącego i dla liceów zawodowych*, Lwów 1939 (nakład prawdopodobnie zniszczony z powodu wojny).

1945

29. „*Sakrament to wielki...*”, TP 1 (1945) nr 5 4.
30. *Małżeństwo cywilne*, TP 1 (1945) nr 6 4.

31. *Co Bóg złączył...*, TP 1 (1945) nr 8 4.
32. *Cele małżeństwa*, TP 1 (1945) nr 13 4.
33. *Lekarstwo czy trucizna*, TP 1 (1945) nr 16 6.
34. *Małżeństwo wobec państwa* (Episkopat polski w sprawie reformy prawa małżeńskiego), TP 1 (1945) nr 19 4.
35. *Nowe prawo małżeńskie*, TP 1 (1945) nr 41 2.

1946

36. *Jedynie prawdziwa koncepcja życia społecznego*, Caritas 2 (1946) nr 4 3—8.
37. *O miłosierdzie dla nienarodzonych jeszcze raz*, Caritas 2 (1946) nr 8 8—13.
38. *Brat Albert — ojciec bezdomnych*, Caritas 2 (1946) nr 9 18—22.
39. *W obronie dziecka nienarodzonego*, Caritas 2 (1946) nr 12—13 33—39.

1947

40. *Siostra Nimfa Suchońska — młoda bohaterka miłości bliźniego*, Caritas 3 (1947) 266—270.
41. *Droga na ołtarze*, PSJ 76 (1947) 32—34; 60—65.
42. *Skąd mamy relikwie Krzyża św.?*, PSJ 76 (1947) 99—102.
43. *Dlaczego tyle ceremonii...?*, PSJ 76 (1947) 128—131.
44. *Ojciec św. wzywa do częstej Komunii św.*, PSJ 76 (1947) 133—134.
45. *Kobieta współczesna*, PSJ 76 (1947) 194—197.
46. *Nadmiar czy brak księży w Polsce*, PSJ 76 (1947) 218—220.
47. *Lekarz — apostoł*, PSJ 76 (1947) 256—260.
48. *Zadania katolików w dobie obecnej*, PSJ 76 (1947) 293—295.
49. *Sakrament nie zabija*, PSJ 76 (1947) 325—327.
50. *Małżeństwo — rzecz święta*, PSJ 76 (1947) 354—356.
51. *Apostoł Cyganów*, PSJ 76 (1947) 358—359.

1948

52. *Wspólnie z innymi, Śladami Skargi. Kazania i szkice Księży Towarzystwa Jezusowego*, tom 5 — okres zimowy, Kraków (1948), Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy, 138—149, 176—178.
53. *Jak uzdrowić polską rodzinę?*, PSJ 77 (1948) 10—12.
54. *W obronie rodziny*, PSJ 77 (1948) 50—52.
55. *Czy sprawiedliwie i nie za surowo?*, PSJ 77 (1948) 80—83.
56. *Msza św. duszą niedzieli chrześcijańskiej, bez Mszy św. nie ma niedzieli.*
57. *„Pamiętaj abyś dzień święty święcił”*, PSJ 77 (1948) 140—143.
58. *Msza św. duszą niedzieli chrześcijańskiej*, PSJ 77 (1948) 179—182. niedzieli, PSJ 77 (1948) 179—182.
59. *Coś o bogactwie i dzieciach*, PSJ 77 (1948) 209—212.
60. *W kancelarii parafialnej*, PSJ 77 (1948) 244—247.
61. *Godność matki chrześcijańskiej*, PSJ 77 (1948) 276—282.
62. *Uszanowanie dla ojca*, PSJ 77 (1948) 306—309.
63. *Wołanie spoza świata o miłosierdzie*, PSJ, 77 (1948) 321—323.
64. *Ciężar czy skarb?*, PSJ 77 (1948) 333—336.

1949

65. *O szczęście w małżeństwie*, PSJ 78 (1949) 19—22.
66. *Tajemnica szczęścia w małżeństwie*, PSJ 78 (1949) 48—51.
67. *Najgroźniejszy wróg szczęścia małżeńskiego*, PSJ 78 (1949) 83—86.
68. *Bezczenna relikwia Męki Pańskiej*, PSJ 78 (1949) 106—109.
69. *Panna nowoczesna*, PSJ 78 (1949) 145—149.
70. *Serce Jezusa ideał i wzór serca męskiego*, PSJ 78 (1949) 174—176.
71. *Cześć Przenajdroższej Krwi Chrystusowej*, PSJ 78 (1949) 208—211.
72. *Dostojeństwo pracy*, PSJ 78 (1949) 271—275.
73. *Czy naprawdę pokrzywdzona?*, PSJ 78 (1949) 305—309.
74. *Czy wolno wywoływać „duchy”?*, PSJ 78 (1949) 343—346.
75. *Czy gwiazdy rządzą losami człowieka?*, PSJ 78 (1949) 374—378.

1950

76. *O wróżeniu z rąk (chiromancja)*, PSJ 79 (1950) 25—27.
77. *Wierzyć w sny czy nie wierzyć?*, PSJ 79 (1950) 52—55.
78. *W kręgu zabobonów*, PSJ 79 (1950) 90—93.
79. *Jeszcze o przesądach*, PSJ 79 (1950) 122—125.
80. *Największy skarb w Kościele*, PSJ 79 (1950) 152—156.
81. *Przed największą z tajemnic*, PSJ 79 (1950) 183—186.
82. *O pobożności wewnętrznej i zewnętrznej*, PSJ 79 (1950) 213—216.
83. *„Nie będziesz brał imienia Pana Boga nadaremno”*, PSJ 79 (1950) 249—252.
84. *Śluby — ich istota i warunki*, PSJ 79 (1950) 276—279.
85. *O liturgii*, PSJ 79 (1950) 307—310.
86. *Czy to tylko drobiazg?*, PSJ 79 (1950) 344—347.
87. *Post przed Komunią św.*, PSJ 79 (1950) 370—374.

1951

88. *Pokuty!, Pokuty!, Pokuty!*, PSJ 80 (1951) 22—26.
89. *Skuteczne lekarstwo na grzechy*, PSJ 80 (1951) 52—57.
90. *O skrzesie niedoskonałej i doskonałej*, PSJ 80 (1951) 88—93.
91. *Mocne postanowienie poprawy*, PSJ 80 (1951) 117—123.
92. *Wielki sakrament przebaczenia*, PSJ 80 (1951) 152—157.
93. *Łaska oraz obowiązek spowiedzi*, PSJ 80 (1951) 185—189.
94. *Jak się spowiadać?*, PSJ 80 (1951) 220—226.
95. *O szczerości na spowiedzi*, PSJ 80 (1951) 279—283.
96. *Piąty warunek spowiedzi św.*, PSJ (1951) 310—315.
97. *Niebezpieczna choroba duszy*, PSJ 80 (1951) 370—375.

1952

98. *O spowiedzi generalnej*, PSJ 81 (1952) 26—30.
96. *Piąty warunek spowiedzi św.*, PSJ 80 (1951) 310—315.
100. *Chrześcijańskie pojęcie cnoty*, PSJ 81 (1952) 91—95.
101. *Cnota wiary*, PSJ 81 (1952) 122—126.
102. *Przedmiot wiary*, PSJ 81 (1952) 153—157.

103. O przymiotach wiary prawdziwej, PSJ 81 (1952) 185—188.
104. O nadziei chrześcijańskiej, PSJ 81 (1952) 218—222.
105. Co to są dobre uczynki?, PSJ 81 (1952) 244—248.
106. Najpiękniejsza i największa cnota, PSJ 81 (1952) 275—281.
107. O najważniejszej cnocie, PSJ 81 (1952) 312—318.
108. Czy miłość samego siebie jest cnotą?, PSJ 81 (1952) 346—351.
109. O miłości bliźniego, PSJ 81 (1952) 374—375.

1957

110. Nowy dekret o poście eucharystycznym, Wiadomości z Prowincji Małopolskiej Towarzystwa Jezusowego 1957 nr 2 64—66 (maszynopis powielany).
111. Lipiec miesiącem poświęconym Krwi Przenajświętszej, SMn 1957 nr 7/8 8—11.
112. Objawienia Matki Boskiej w Gietrzwałdzie, SMn 1957 nr 12 21—25.

1958

113. Sprawa jakich wiele, SMn 1958 nr 1 23—25.
Wykłady etyki dla uczennic Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek w Krakowie, Kraków 1934, tom 1 ss. 111, tom 2 ss. 113 (maszynopis). — Pozycja ta była zgłoszona do druku w Wydawnictwie Apostolstwa Modlitwy w Krakowie w 1958 r.

Paweł Maciak SJ